

Remissvar

Datum 2026-04-28 Ärendenummer MCF 2026-03584

Ert datum 2026-02-19 Er referens KN2026/00379

Sektionen för industriella risker
Pär Ryen
010-240 5401
Par.Ryen@mcf.se

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Delbetänkande av Miljötilståndsutredningen - En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Myndigheten för civilt försvar framför följande synpunkter med anledning av det remitterade delbetänkandet.

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar ser positivt på att prövningen enligt miljöbalken ska göras mer effektiv och förutsebar. Att stärka förvaltningars förmåga att ta ansvar för riskreducering är viktig för en effektiv och ändamålsenlig riskhantering. Här ingår att fördela tydliga roller och uppgifter bland samhällsföreträdare inom beslutsfattande, institutioner och processer för riskhantering. Detta framgår av bl.a. Sendairamverket för katastrofriskreducering.

Myndigheten delar utredningens utgångspunkt att angelägna samhällsbyggnadsprojekt ska kunna påbörjas och färdigställas tidigare och till en lägre kostnad än i dag. Myndigheten anser att snabbare och mer förutsebara processer kan vara positiva vad gäller utförandet av åtgärder för civilt försvar, beredskap, klimatanpassning m.m.

Klagorätten för enskilda på mark- och miljöområdet (5.7.2)

Myndigheten instämmer i utredningens slutsats att klagorätten för enskilda och organisationer på mark- och miljöområdet inte bör begränsas. Utredningen hänvisar till EU-domstolens praxis samt Århuskonventionen där bl.a. rätten att delta i beslutsprocesser och rätten till rättslig prövning slås fast. Förslaget ligger i linje med regeringens mål för beredskap och att värna grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Datum
2026-04-28

Ärendenummer
MCF 2026-03584

Samrådskretsen vid planläggning i detaljplan begränsas (8.7.5)

Myndigheten är positiv till att utredningen avser behålla kraven vid planläggning om att samråd ska ske med de myndigheterna som har ett väsentligt intresse av förslaget. Myndigheten vill betona vikten av att, när det är lämpligt, samråda med beredskapsmyndigheter samt de myndigheter som ansvarar för frågor kring människors hälsa och säkerhet och risken för olyckor, översvämning och erosion i detaljplaneprocessen. Samtidigt vill myndigheten uppmärksamma länsstyrelsernas roll att samordna statens intressen i planprocesser och bevaka att risk- och beredskapshänsyn tas i samhällsplaneringen. Särskilt viktigt är att synpunkter som ligger inom länsstyrelsens överprövningsgrunder, som hälsa, miljö och säkerhet, går via länsstyrelsen.

Mer samordnad reglering av när och hur mål som rör försvaret ska överlämnas till regeringen (3.7.7) samt Oklarheter vid prövning av beslut som rör försvaret (3.5.7)

Myndigheten har inga synpunkter på förslaget om en mer samordnad reglering av när och hur mål som rör försvaret ska överlämnas till regeringen. Förslaget innebär att mål enligt miljöbalken och plan- och bygglagen som berör Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk eller Försvarets radioanstalt ska överlämnas av mark- och miljödomstolen, tillsammans med domstolens eget yttrande, om inte målet kan avgöras utan att pröva den aktuella frågan. Utredningen anger att ”frågor som rör försvaret anses regelmässigt vara av riksintresse” (s. 139). Mot den bakgrunden anser myndigheten att den föreslagna regleringen även bör omfatta riksintressen för totalförsvarets anläggningar enligt 3 kap. 9 § miljöbalken som pekats ut av Myndigheten för civilt försvar. Detta med anledning av att myndigheten och Försvarsmakten delar ansvaret för utpekandet av riksintressen för totalförsvaret, där Försvarsmakten ansvarar för de militära anläggningarna och Myndigheten för civilt försvar för de civila.

Förutsättningarna för ett digitalt utredningsstöd i detaljplaneprocessen behöver utredas ytterligare (8.8.2)

Myndigheten noterar att utredningen föreslår ett uppdrag till Boverket och Lantmäteriet att bland annat analysera behovet av en teknisk standard för hur utredningar som biläggs planbeskrivningar ska utformas för att underlätta digitalt informationsutbyte. Myndigheten har inga invändningar mot detta, men vill betona vikten av att uppdraget även omfattar en prövning av behovet av informationssäkerhet samt konsekvenserna av att digitalisera och tillgängliggöra denna typ av utredningar. Sådana utredningar kan innehålla detaljerad och ibland känslig information som inte alltid är nödvändig för själva planen. Med det rådande säkerhetsläget anser myndigheten att det är viktigt att det i processer för samhällsplanering finns rutiner för att kontinuerligt värdera och bedöma den

Datum
2026-04-28

Ärendenummer
MCF 2026-03584

information som hanteras och att nödvändiga skyddsåtgärder vidtas när behov finns. Nyttan med publiceringen av en viss uppgift behöver vägas mot den eventuella risk det kan innebära, även i de fall en uppgift inte omfattas av sekretess.

Ny instansordning för ärenden och mål enligt plan- och bygglagen samt miljöbalken (3.7.3 samt 3.7.4)

Myndigheten för civilt försvar kan konstatera att förslaget om förkortad instansordning kan medföra att länsstyrelsernas tillgång på bred juridisk kompetens riskerar att minska som en konsekvens av förslaget. Myndigheten vill med anledning av detta påminna om länsstyrelsernas roll som beredskapsmyndigheter och flertal uppgifter inom totalförsvaret. Dessa uppgifter medför behov av bred kompetens inom ett flertal juridiska områden som måste vidmakthållas även efter en eventuell förändring. Länsstyrelserna behöver värdera detta men myndigheten vill påpeka att det inte är säkert att förslaget innebär en faktisk möjlighet att minska antalet tjänster på det sätt som utredningen beskriver.

I detta ärende har överdirektör Anna Starbrink beslutat. Pär Ryen har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också ställföreträdande avdelningschefen Patrik Perbeck, enhetschefen Anders Edstam och sektionschefen Malin Wigert deltagit.

Anna Starbrink

Pär Ryen